

**UNITED NATIONS CONVENTION ON CONTRACTS FOR THE INTERNATIONAL
CARRIAGE OF GOODS WHOLLY OR PARTLY BY SEA
„ROTTERDAM RULES 2009“**

U New Yorku je 11. prosinca 2008. godine na šezdeset i trećem zasjedanju Generalna skupština Ujedinjenih naroda Rezolucijom broj A/RES/63/122 usvojila United Nations Convention on Contracts for the International Carriage of Goods Wholly or Partly by Sea (Konvencija o ugovorima za međunarodni prijevoz stvari u cijelosti ili djelomično morem), nazvana Rotterdam Rules (dalje: Rotterdamska pravila). Istom je utvrđeno da će Konvencija biti otvorena za potpisivanje svim državama u Rotterdamu, u Nizozemskoj 23. rujna 2009. godine i nakon toga u sjedištu Ujedinjenih naroda u New Yorku.

Ministry of Transport, Public Works and Water Management, The Netherlands, Municipality of Rotterdam i Port of Rotterdam Authority bili su domaćini svečanosti potpisivanja Rotterdamskih pravila u Rotterdamu od 20. od 23. rujna 2009., pod pokroviteljstvom United Nations Commission on International Trade, Komisija Ujedinjenih naroda za međunarodno trgovačko pravo (UNCITRAL) i Comité Maritime International, Međunarodni pomorski odbor (CMI).

European Company Lawyers Association (ECLA) dobila je pozivnicu da kao gost prisustvuje svim događanjima koji su organizirani u sklopu potpisivanja Rotterdamskih pravila.

Kada sam krajem kolovoza dobila od naše Udruge prvi e-mail „Rotterdam Rules 2009“, znala sam da se radi o događaju svjetskog i povijesnog značaja u pomorstvu odnosno pomorskom i prometnom pravu uopće. Tada još nisam znala da će naša Udruga biti počašćena od ECLA na način da dobijemo jednu pozivnicu od ukupno tri koliko ih je ECLA dobila. U Rotterdamu sam saznala da je jedino ECLA bila pozvana na takav način!

U Rotterdam sam krenula u nedjelju 20. rujna 2009. godine iz Zagreba za Amsterdam zajedno sa kolegicom i prijateljicom iz djetinjstva Amrom Pende (Brodogradilište Uljanik) i kolegom Igorom Viom (Pomorski fakultet Rijeka), članovima Hrvatskog društva za pomorsko pravo, koje Društvo je član CMI.

U nedjelju navečer 20. rujna 2009. godine u Rotterdam City Hall-u bio je organiziran prijem dobrodošlice na kojem smo se našli sa kolegicama i kolegama iz 68 zemalja svijeta.

U ime domaćina pozdravio nas je Aldermen of Rotterdam, a moj domaćin je bio gospodin Paul de Jonge, glavni direktor ECLA. Zajedno smo pozdravili i upoznali kolegice i kolege iz raznih zemalja.

U ponedjeljak 21. rujna 2009. godine pod pokroviteljstvom UNCITRAL-a i CMI bio je organiziran seminar „Rotterdam Rules 2009“ *u Doelen Congress Hall and Conference Centre*. Sudionike je pozdravio *gospodin Ernst Hirsh Ballin, nizozemski ministar pravosuđa*.

Seminar su vodili gospodin *Renaud Sorieul, tajnik UNCITRAL-a* i *gospodin Karl-Johan Gombrij, predsjednik CMI-a*.

Predavači na seminaru Rotterdam Rules 2009. godine bili su najjemenentniji stručnjaci pomorskog i transportnog prava iz cijeloga svijeta:

Kofi Mbiah (Gana): Odgovornost prijevoznika (carrier) i krcatelja (shipper),
CEO Ghana Shipper's Council
Vice-Chairman IMO Legal Committee
Head of the Delegation of Ghana to UNCITRAL WG III (Transport)

Hannu Honka (Finska): Polje primjene i sloboda ugovora,
Professor, Abo Akademi University
President Finnish Maritime Law Association
Head of the Delegation of Finland to UNCITRAL WG III (Transport)

Diego Esteban Chami (Argentina): Obveze prijevoznika (carrier),
Professor, University of Buenos Aires Law School
Senior Partner of Estudio Chami-Di Menna y Asociados
Head of the Delegation of Argentina to UNCITRAL WG III (transport)

Ibrahima Khalil Diallo (Senegal): Obveze i odgovornost krcatelja (shipper),
Professor, University Cheikh Anta Diop, Dakar
Governor of African Institute of Law
Member of the Delegation of Senegal to UNCITRAL WG III (Transport)

Yuzhuo Si (Kina): Nova struktura osnove odgovornosti prijevoznika (carrier),
Professor, Dalian Maritime University
Vice-Chairman of China Maritime Law Association
Vice-Chairman of China Maritime Arbitrators Commission
Head of the Delegation of China to UNCITRAL WG III (Transport)

Francesco Berlingieri (Italija): Multimodalni aspekti,
Advocate, President ad Honorem of Comité Maritime International
Former Professor at the University of Genoa
Head of the Delegation of Italy to UNCITRAL WG III (Transport)

Tomotaka Fujita (Japan): Izvršitelji (performing parties) i Himalaya protection,
Professor, University of Tokyo
Vice-Chairman of 41st Session of UNCITRAL (2008)
Head of the Delegation of Japan to UNCITRAL WG III (Transport)

Michael Sturley (SAD): Nadležnost,
Professor, University of Texas Law School
Reporter on UNCITRAL WG III (Transport) to the Maritime Law Association of the United States
Member of the Delegation of the United States to UNCITRAL WG III (Transport)

Sergey Lebedev (Rusija): Arbitraža,
Professor, Moscow Institute for International Relations
Chairman of the Maritime Arbitration Commission, Russian Federation
Honorary Vice-President of the International Council for Commercial Arbitration
Head of the Delegation of Russian Federation to UNCITRAL WG III (Transport)

Charles Debattista (Velika Britanija): Ukrcana stvari: tko ih dobiva, tko ih kontrolira?,
Professor. Institute of Maritime Law University of Southampton
Vice Chairman of ICC Commission on Commercial Law and Parctice
Chairman of ICC Task Force on Update of International Sales Contract
Co-Chairman of ICC Task Force on Incoterms

Abhinayan Basu Bal (Švedska): Pravna i ekonomska analiza količinskih ugovora,
PhD researcher at World Maritime University, Malmo
Head of the Delegation of WMU to UNCITRAL WG III (Transport).

Cilj je Konvencije zamijeniti sada važeća Haška pravila (1924.), Haško-Visbyska pravila (1968.) i Hamburška pravila (1978.) i postići uniformnost u području pomorskog prijevoza.

Konvencija ima 96 članaka podijeljenih u 18 poglavlja.

Naime, na području pravnog uređenja međunarodnog prijevoza stvari morem do danas odnosno do Rotterdamskih pravila usvojeno je više međunarodnih unifikacijskih instrumenata: Međunarodna konvencija za izjednačavanje nekih pravila o teretnici (Haška pravila, 1924.), Protokol o izmjeni Međunarodne konvencije za izjednačavanje nekih pravila o teretnici (Haško-Visbyjska pravila, 1968.) i Konvencija Ujedinjenih naroda o prijevozu robe morem (Hamburška pravila, 1978.).

Haška pravila 1924. pokazala su se kao najprihvaćeniji i najuspješniji instrument kojim je uređen prijevoz stvari morem (podaci dostupni na web stranici <http://wwwcommitemaritime.org/ratific/brus/brus05.html>). Sadrže 16 članaka.

Hamburška pravila 1978. nisu postigla toliki stupanj prihvaćenosti i ostala su instrument koji nije ostvario zamisli koje su bile motiv njihova nastanka. Hamburškim pravilima pristupaju poglavito države uvoznice i izvoznice, a ne i velike pomorske zemlje tj. zemlje sa velikom tonažom trgovačke flote (podaci dostupni na web stranici <http://wwwcommitemaritime.org/ratific/brus/brus05.html>). Sadrže 34 članaka.

Konvencija Ujedinjenih naroda o međunarodnom multimodalnom prijevozu robe (1980.) ostala je samo pokušaj u procesu ujednačavanja pomorskog prijevoza stvari jer nije stupila na snagu, pa je izostala njezina implementacija u međunarodnoj poslovnoj i sudskoj praksi.

Dakle, rezultat unifikacijskog rada do danas odnosno do Rotterdamskih pravila je postojanje više instrumenata, a time i više različitih sustava odgovornosti.

Neke države pristupaju novim međunarodnim aktima, a istovremeno ne otkazuju prijašnje međunarodne sporazume, neke države nisu ratficirale nijednu konvenciju, pa primjenjuju pravo koje kombinira razne odredbe aktualnih međunarodnih instrumenata. Posljedica je tih okolnosti da je prijevoz stvari morem podijeljen u osam pravnih sustava odgovornosti. Ta činjenica stvara pravnu nesigurnost. Isto tako domaće propise i međunarodne instrumente potrebno je stalno osuvremenjivati i pratiti zahtjeve koje nameće brzi razvoj najrazličitijih pravnih odnosa koji nastaju u prijevoznim poslovima.

Stručnjaci UNCITRAL-a i CMI-a su 1998. godine započeli sa radom na novom međunarodnom instrumentu koji će imati obilježja međunarodnog ugovora i koji će modernizirati prijevozno pravo uključujući dostignuća najnovije tehnologije osobito elektroničku trgovinu te ukloniti uočene pravne teškoće u regulaciji međunarodnog prijevoza stvari morem.

Dugogodišnji rad i napori u pronalaženju prihvatljivih rješenja i ravnoteže u interesima i odnosima svih sudionika u pomorskoj industriji u globaliziranom svijetu, rezultirala su Rotterdamskim pravilima 2009.

Njima se nastoji postići nekoliko važnih ciljeva: preuzeti dobra rješenja postojećih konvencija, a time i zadržati sudsku i poslovnu praksu koja je ustaljena i za stranke prihvatljiva. Uvode se novi instituti i mijenjaju postojeća pravila radi udovoljavanja suvremenim zahtjevima koje nameću novonastali pravni odnosi u prijevoznim poslovima (npr. elektroničke prijevozne isprave i elektronička trgovina te općenito elektronička razmjena podataka zahtijevaju da se ta pitanja riješe odnosno da se omogući korištenje novih tehnologija i u pravnim poslovima prijevoza stvari morem).

Iznimno važan cilj koji se također želi postići novim unifikacijskim instrumentom jest prilagoditi sustav odgovornosti pomorskog prijevoznika ostalim prijevoznim granama.

Republika Hrvatska je potpisnica Haških i Haško-Visbyjskih pravila.

Nakon seminara je za sve sudionike konferencije bila organizirana svečana večera u St Laurens Church. Domaćin je bio **gradonačelnik Rotterdama gospodin Ahmed Aboutaleb**.

U utorak 22. rujna 2009. godine u Nieuwe Luxor Theater u ime domaćina **gospodina Hans Smits CEO Port of Rotterdam Authority** održana je prezentacija „Rotterdam World Port World City“ na kojoj je predstavljena organizacija i rad Lučke uprave Rotterdam. Rotterdam je najveća europska luka i treća svjetska luka.

„Saluting the Flags at the Flag Parade“ je svečanost podizanja zastava Ujedinjenih naroda, Grada Rotterdama i svih država sudionica „Rotterdam Rules Convention 2009“, ukupno 68 zastava.

Svečanost je održana kod spomenika žrtvama iz Drugog svjetskog rata, na obali rijeke Nieuwe Maas (Boompjes, Rotterdam City Centre) uz zvukove Ode radosti i himne Rotterdama i Nizozemske.

Kolega Igor Vio podignuo je zastavu Republike Hrvatske.

Razgledavanje luke Rotterdam organizirano je parobrodom „De Majesteit“. Navečer smo posjetili Pomorski muzej.

U srijedu 23. rujna 2009. u Van Nelle Design Factory organizirana je svečanost potpisivanja Rotterdam Rules. Svečanost je otvorio **gospodin Camiel Eurlings, Minister of Transport, Public Works and Water, The Netherlands**.

Svečanosti su nazočili veleposlanici i delegacije iz 66 država svijeta:

Angola, Argentina, Australija, Bjelorusija, Belgija, Bugarska, Benin, Brazil, Burkina Fasso, Kamerun, Kanada, Čile, Kina, Kongo (Kinshasa), Kongo (Brazzaville), Obala Bjelokosti, Hrvatska, Danska, Ekvador, Finska, Francuska, Gabon, Georgia, Njemačka, Gana, Velika Britanija, Grčka, Gvineja, Hong-Kong, Mađarska, Indija, Irak, Irska, Italija, Nizozemska, Japan, Kenija, Sjeverna Koreja, Luxemburg, Malta, Monaco, Novi Zeland, Nigerija, Niger, Norveška, Panama, Poljska, Portugal, Ruska Federacija, Senegal, Singapur, Slovenija, Sjeverna Afrika, Španjolska, Surinam, Švedska, Švicarska, Tajland, Togo, Turska, Ukrajina, Sjedinjene Američke Države, Venezuela.

U ime Republike Hrvatske nazočio je **gospodin Joško Paro, veleposlanik Republike Hrvatske u Nizozemskoj**.

Konvenciju je potpisalo 15 država: Gabon, Gana, Danska, Kongo, Grčka, Gvineja, Nizozemska, Nigerija, Norveška, Poljska, Senegal, Španjolska, Švicarska, Togo i Sjedinjene Američke Države.

U završnoj riječi istaknuto je kako su **Rotterdam Rules Convention 2009. pravila za 21. stoljeće.**

Konvencija će stupiti na snagu godinu dana nakon potpisivanja ili pristupanja Konvenciji dvadeset država.

I naposljetku: bilo je iznimno osobno i profesionalno iskustvo nazočiti događaju svjetskog i povijesnog značaja u pomorskoj industriji.

Rapska plovidba d.d.
Ajka Ševerdija